

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 16 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oră 6 cr. a treia-oră 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Popădici Nr. 15.

Telefon Nr. 14.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază. — Numeri singuratici la 5 cr. se vând la „Tipografia”, soc pe acțiuni

„Împăcarea
Românilor
cu Ungurii”.

Slănicul-Moldovei, 30 Iulie v.

Nici un popor n'a trecut poate prin atâtea nenorociri ca Românii, și nici unul n'ar avea așa de mult de învățat din trecutul său istoric. Cu toate acestea — spre rușinea noastră fie zis — se găsește între noi oameni — deși foarte puțini și nici unul sincer și desinteresat — cari nu țin seamă nici de trecut, nici de relațiile prezente. Tot ce fac, fac sub impresia înșelătoare a momentului trecător. Dacă sunt înșelați: regretă, uită și trec înainte spre a fi din nou amăgiți. Aceasta dovedește pur și simplu, că asemenea Români — dacă Români pot fi numiți — se joacă cu destinele unui popor, pe care nu-l cunosc și din ale căruia dureroase, dar' totodată instructive tradiții nu se hrănesc. Ori-cine cunoaște istoria și literatura poporului român, se poate convinge, că între Români și Unguri n'a fost nici un moment de pace. Dela invazia lor Ungurii nu s'au mulțumit, ca alți tirani, cu răpirea drepturilor noastre, dar' ceea-ce au urmărit și urmăresc și azi, cu o consecvență de fier, a fost și este: desființarea Românilor ca naționalitate. Aceasta nu-i un secret pentru nimeni. „Kultur-egylet”-ul, legea electorală, legea de presă, legea de colonizare, legile bisericești, călcarea legii de naționalitate, kisdodovurile, prefacerea școalelor confesionale în școli de stat, congrua, desființarea partidului național român, cenzura cea mai sâlbatecă față de tot ce este scris românește, profanarea memoriei lui Iancu, interzicerea tricolorului, a cântecelor naționale etc. etc., sunt fapte, cari pot convinge și pe proști de intenția Ungurilor. Pe Unguri, în șovinismul lor național, nu-i interesează nici trănicia Austro-Ungariei, nici țara triplei alianțe, nici bunătatea raporturilor politice cu celelalte popoare europene. Ceea-ce li-a preocupat și li preocupă și azi este: „realizarea ideii de stat maghiar”, adică completa maghiarizare a tuturor naționalităților nemaghiare din Ungaria. Aceasta este singura lor hrană sufletească. În această chestiune nu există divergențe

politice la Unguri. Ca mijloc pentru ajungerea scopului lor și-au ales teroarea: adică amenințarea în sus și asuprirea în jos. Eată, în adevăr, o politică cât se poate de simplă, francă, neumană, dar' foarte națională. Numai grație intransigenței lor politice și cedării sau slăbiciunii noastre au ajuns Ungurii acolo, unde sunt. Ei bine, ce urmează de aci, pentru ori-ce Român cinstit și cu minte, care cunoaște pe Unguri și vrea binele neamului său, dacă nu se imiteze, în intransigența politică pe Unguri, și se lupte contra lor până la cea din urmă picătură de sânge.

Drepturile se iau nu se cerșesc.

Poporul, care nu știe să moară pentru drepturile sale, nu este vrednic să trăiască. De aceea ești cuprins de indignare și disgust, când vezi că se găsesc Români (?), atât dincoace, cât și dincolo de Carpați, cari mai au trista, dacă n'ar fi interesantă, naivitate de a crede în „împăcarea Românilor cu Ungurii”. Dumnezeu câtă rățecire, ca se nu zic nebanie! Dar' cei-ce trăiesc cu asemenea sau mai bine pe urma unor asemenea iluzii deșerte, nici nu-și dau seama de însemnarea acestor vorbe. În adevăr ori-ce împăcare presupune o ceartă inter pares, între două părți, cari se găsesc de o potrivă în posesiunea drepturilor lor depline. Așa, înțeleg împăcarea Bulgariei cu Sârbia, cari s'au răsboit; împăcarea ambelor acestora cu Rusia, cari sunt de același sânge. Ba, până la un punct, înțeleg și împăcarea României cu Grecia, impusă de interesele triplei alianțe. Dar' „împăcarea” între lup și miel, între hoț și păgubaș, între tiran și ilot, între slugă și stăpân sau mai bine instăpânit, aceasta, o minte luminată și o inimă curată în vecii vecilor nu va înțelege-o. Dar' această pretenție absurdă este și o perfidă insinuaie la adresa Românilor subjugăți, ca-și-cum ei însuși ar fi produs și ar întreține conflictul cu Ungurii! Cum? Românii, despoiați de cele mai sfinte drepturi omenești, nu cer într-una, de două veacuri și mai bine, împăcarea cu Ungurii, adică rehabilitarea în drepturile lor imprescriptibile? Dar' ce sunt toate demersurile, petițiile, memorandele și deputațiile, dacă nu dorința lor sinceră de o împăcare cinstită și demnă cu Ungurii?

Apoi trebuie să știe toți șarlatanii, că între două popoare, împăcare nu se poate face, decât după-ce vor deveni pe

picior de perfectă egalitate. În ori-ce cas, inițiativa „împăcării” n'o pot lua asupriții, ci asupritorii. Astfel, n'ar mai fi o împăcare, ci o mișeală capitulare, tocmai în ajunul victoriei sigure.

Dar' cari sunt semnele de pace ale Ungurilor?

Nerecunoașterea naționalității române; siluirea Românilor asupriți se sârbeze milenul asupritorii; oprirea conferinței dela Sibiu, altă-dată permisă; osândirea celor 7 membri ai comitetului, cari au iscălit ultimul manifest; nesfârșitele procese intentate ziarelor române; întemnițarea în masă a Românilor pentru singurul păcat, că-și iubesc și apără „sărăcia și neamul”; destituirea și lăsarea pe drumuri cu familia cu tot a învățătorilor români, cari n'au sârbat milenul; isgonirea criminală din toate școalele Ungariei a nenorociților elevi români, cari n'au vrut să-și pună pe nevinovatele lor piepturi tricolorul unguresc etc. etc. Eată câteva din nenumăratele canibalisme, petrecute toate în acest an al mileniului, în care naivii vedeau inaugurarea erei de pace, ear' „mercenarii” se grăbiau a-și pune, fără muștrare de conștiință, „condeiul lor simbrias” în serviciul celor-ce de 1000 de ani ne schingiesc! Dar', afară de absurditatea ideii în sine, mai sunt și alte împregiurări, cari le demască intențiile și-i condamnă a priori pe cei-ce privesc de o „împăcare a Românilor cu Ungurii”. În adevăr, o împăcare și deci o eventuală alianță a Românilor cu Ungurii nu s'ar pute face, decât în contra și în paguba celorlalte naționalități nemaghiare asuprite.

Cu alte cuvinte: Românii, cari se luptă de veacuri contra tiraniei maghiare ar încheia, desmițând toată lupta lor de până acum, devenind ei înșiși la rindul lor tirani față de frații lor de suferință de ieri. Aceasta ar dovedi că, între Români și Unguri nu există nici o deosebire etnică și morală, că lupta seculară pe care o duc Românii pentru drepturile omului, isvorând din egoism, n'a fost nici sinceră, nici cinstită.

Apoi ce interes ar și avea Românii ca să se arunce în brațele Maghiarului, care nu e nici atât de tare pe cât se arată în fanfaronada lui și n'are nici dreptatea cauzei cu sine? Să renunțe Românii la victoria de mâne pentru un mizerabil blid de linte ce li-se oferă azi? Nu. Aceasta bunii Români,

cu înțelepciunea, experiența și răbdarea lor nu vor face-o nici-odată.

Afară de aceea, Ungurii nu sunt certați numai cu Românii, ci cu toate celelalte neamuri nemaghiare. Ori, aceste popoare au, în partea lor, și dreptul istoric și legile țării și ceea-ce e decisiv, majoritatea numerică și deci proprietatea teritorială. Atunci la ce e bine ca să se închine Românii stăpânitorilor de fapt? Când Românii, Sârbii și Slovaci vor voi, ei vor avea totul. Căci au în partea lor și dreptul și forța. A sta de vorbă cu Maghiarii asupra drepturilor tale, pe cari li-le dă și istoria și legea și numărul, ar fi nu numai o nemernicie, dar' chiar o recunoaștere a stării de fapt, o legitimare a raporturilor tale de asuprit câră asupritor. Apoi Românii au o tristă experiență despre parola Ungurilor. Nu odată au fost Românii ademiniți de făgăduielile Ungurilor. Ungurii și-au pierdut ori-ce crezământ înaintea Românilor. Toți Românii, cari au putut fi amăgiți se stee de vorbă cu Ungurii s'au convins cât de adevărată este vorba populară ungurescă: „fogadom, de nem adom” (promit ca să nu dau!). Mărturiile lui Ioan Ghica, N. Bălcescu, C. Bollic, în pactările lor dela 1848 cu Kossuth, ne pot sluji de cel mai elocuent exemplu.

Într'un stat poliglot, unde diferitele neamuri au asigurate în lege drepturi egale, ori-ce fel de alianță parțială între naționalități este o trădare a intereselor comune (cf. *unio trium nationum* etc.), afară de o singură alianță și dreaptă și necesară, anume: alianța asupriților contra asupritorilor. De aceea Românii subjugăți nici-odată n'au făcut un pas politicește mai matur și naționalicește mai fericit, decât atunci, când au pus baza alianței naționalităților subjugate. Această alianță poate să nu convie Slavilor sau Românilor independenți, ea însă li-se impune ca necesitate numitelor popoare, ca singurul mijloc legal pentru conservarea existenței naționale și recăstigarea drepturilor lor răpite. Prin această alianță, pe care canalii ca Goldiș, în absoluta lor incapacitate politică, o numesc „copilărie”, popoarele aliate, nu numai și-au asigurat majoritatea numerică, unind astfel forța cu dreptul, dar' au căpătat împreună și o importanță politică, de care trebuie să se țină seamă de o potrivă în lăuntru cât și afară de imperiu. Aceasta se dovedește și acum cu visita M. Sale Împăratului Francisc

Iosif, dar' se va vedea și mai bine în cel mai apropiat viitor.

Căci, în împregiurări grele, nu poate fi indiferent pentru un guvern vitreg ca să aibă contra sa majoritatea absolută a țării. Asemenea stări, chiar în timp de pace, sunt îngrijitoare, ear' în timpuri critice, mai mult decât primejdioase. Românii, Sârbii și Slovaci se nu-și aștepte mântuirea decât dela propria lor voință și putere. Ajutorul moral primească-l ori de unde, poveștele însă numai dela propria lor înțelepciune. Bolnavul singur știe ce-l doare. Popoarele aliate se nu le scape, un moment, desvoltarea lucrurilor în Austria. Vânturile de peste Leitha sunt favorabile. Ajutați-vă și Dumnezeu vă va ajuta.

T. Raica.

De ale situației. Foile vieneze spun, că în cercurile politice de acolo produce oare-care senzație, că ambasadorul austro-ungar în Londra, contele Deym, care își petrece vacanțele pe moșile-i din Boemia, a fost chemat grabnic la Viena de către contele Goluchovski, cu care a avut, alaltăieri o convorbire de câteva ore.

Ambasadorul s'a futors imediat la postul său. Obiectul convorbirii și motivul pentru curmarea concediului contelui Deym, afirmă foile, este chestiunea Cretenski și fasa ei critică.

Sași despre „Pester Lloyd”.

Obrăznicile curat jidovești, cu care „Pester Lloyd” a întipănit deamna reprezentățiune a consistoriului săsesc din Sibiu, a scos din răbdare și pe cei mai răbdurii Sași. Eată cum răspunde, într'un prim-articol S. D. Tagblatt de azi:

„Articolul, sfiorător de furie și ură, al lui „Pester Lloyd”, dovedește deja dela prima privire două lucruri: întâiu, că reprezentățiunea consistoriului nostru de fapt a nimerit cuil în cap, așa, încât organele oficiale, destinate a înfrumșa pentru ochii lumii străine tendințele de maghiarizare ale noiei politice de instrucțiune, își perd rostul, și în loc să se înhoalbe nevinovate, se ved silite a se mai face odată — asiatică; a doua-oră ea dovedește, că la anumite cercuri ale jurnalistice maghiare hotărâtoare în toil mileniului s'a pierdut și ori-ce judecată în lucruri de ale cuvinței politice și morale.

O atare insultă asupra capului venerabil al bisericii țării noastre, cap încărunit în cinstă și muncă serioasă pentru știință, bi-

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Octogenarul nostru.

Măne și poimăne, în 16 și 17 August, Rodna-veche va fi centrul unor frumoase sărbări culturale. În zilele acestea se ține acolo adunarea generală a despărțământului Astrei apoi o conferință a preoților din vicariatul Rodnei, care are în fruntea sa pe Dr. Ioan Pop, dela Năsăud, și peste toate, sau în toate acestea, se va sârba un jubileu, pe cât de rar, pe atât de pătruzător.

Din seria de sărbări bisericești, culturale și sociale, ca un simbol se ridică, frumoasă și venerandă, figura bătrânului iubitor, octogenarul nostru, Florian cav. de Porcius. Înalt, impunător prin statura și figura simpatică a feței sale, încadrată de o cinstită barbă lungă înalbită și un păr argintiu, și suflată de un spirit blând de modestie și afabilitate, acest bătrân al nostru, care poartă 80 de ani de grea activitate, va fi punctul de atracțiune al tuturor sărbărilor din Rodna.

Vedem înaintea, cu ochii sufletului nostru, aceste frumoase zile, consacrate intereselor sfinte ale neamului și bisericii noastre, și par'că ne vine să alergăm în sbor spre a fi în mijlocul acestor frați din graniță. Datoria însă ne reține...

De aceea le trimitem înaintea salutului nostru, siguri fiind, că toți Românii vor fi în un gând cu ei atunci, când iubitorul de flori și de muncă cinstită, cununa de recunoștință îi împletește, pentru îndelungata și frumoasa sa viață.

Și pentru-ca toți să putem participa în parte măcar, la sărbările lor, eată aici icona vieții aceluia, care obiectul sărbătoririlor este. Este o iconă modestă, dar' expresivă, deșpisă de unul din acei bravi fii ai grănițelor, cari țin, ca și octogenarul iubitor, la virtuțile străbune.

Florian Porcius

1816—1896.

— Date biografice. —

Rodna-veche, 14 August n.

Florian Porcius s'a născut în 16 Aug. 1816 în opidul Rodna-veche din părinți grănițeri. Studiile și-le-a făcut în școalele primare grănițerești din Năsăud, de unde a trecut la Blaj pentru studiile gimnaziale, ear' filosofia a terminat-o în Cluj.

Mai întâiu a ocupat postul de învățător în comuna sa natală, după aceea a fost aplicat la școala germană de trei clase în comuna grănițerească Zagra, pe urmă a fost strămutat la școala capitală din Năsăud, sediul regimentului al II-lea de graniță. Recunosându-și-se talentul și diligența de fiin, a fost trimis spre a face studii mai înalte pedagogice la pedagogiul din Viena în anul 1845, unde a ascultat ca student extraordinar și botanica la universitate în decurs de 2 ani. Reîntors acasă și-a reocupat locul la școalele din Năsăud.

În anii 1848—49 a avut multe de a suferi din partea insurgenților; pe lângă că i-s'a căleat casa și nimicit biblioteca și herbariul adunat până atunci, a fost prins și transportat la Cluj, unde a petrecut în capti-

vitate mai multe luni și a scăpat cu viață numai ca prin urechile acului.

După revoluțiune a ocupat deosebite posturi civile cu sediul în Reteag, Seliște, pe urmă în locul seu natal. Ear' la reintroducerea constituțiunii a fost ales de pretor tot acolo, mai târziu a trecut la judecătorie, fiind ales asesor la sedria generală (tribunalul) din Năsăud. Pe urmă la anul 1867 a trecut earăși la politică și a fost ales de vicecapitan districtual în Năsăud.

Deodată cu desființarea districtului Năsăud și incorporarea lui cu cel al Bistriței sub numirea de comitatul Bistrița-Năsăud, la anul 1876 a trecut la Bistrița în calitate de president al seauului orfanal, ear' la 1877 s'a retras în pensie și de atunci trăiește la moșia sa de aici.

Activitatea sa neobosită se extinde pe un period de peste o jumătate veac și meritele sale cu deosebire pentru știință în genere și în special pentru ținutul din fostul district al Năsăudului sunt neperitoare.

Atât pe timpul graniței cât și după desființarea aceleia, a fost unul dintre agerii anteluptători și apărători ai drepturilor grănițerești. — A făcut o mulțime de călătorii și a luat parte în deosebite deputațiuni pe la Viena la Maiestatea Sa și la guvern, compunând și protestând memorande și scrisori de apărare în contra celor-ce vreau se încalce și știrbească drepturile avuției și câștigăte cu giroaie de sânge de al grănițerilor. A stat cu lunile și cu anii prin Viena și Budapesta ca om de încredere și emis al poporului grănițereș pentru regularea relațiilor de drept și proprietate între acela și guvernul țării, care făcea pretențiuni asupra averilor

grănițerești. Pe urmă a muncit neapus de mult pentru aducerea de ordine în administrarea și manipularea acelor averi și cu deosebire ce atinge fondurile grănițerești, din cari se susțin institutele de învățământ din Năsăud și alte comune; tot el a compus și istoricul fondurilor și a lucrat cu un aparat adevărat științific și de specialist și cartea fundamentală a aceluia: o muncă uriașă, care a durat mai mulți ani. Cu un cuvânt a luptat o viață întreagă, pentru revindicarea și apărarea drepturilor poporului din acest ținut și acuirea, înmulțirea și buna administrare a mijloacelor de cultură, menite a-i crea un viitor mai bun, așa cât numele seu e strins legat de istoricul de peste o jumătate de veac al ținutului nostru și figura sa va rămâne pentru totdeauna ca una dintre figurile cele mai meriteante între bărbații de valoare din aceste părți. Și drept o mică răsplătă, poporul îl stimează, venerază și iubeste. — cu toată modestia și nepretențiozitatea lui proverbială mai mult decât pe ori-și-cine.

Nu mai puțin binemeritat s'a făcut venerabilul octogenar și pe terenul științific și cu deosebire ca botanic de specialitate.

Încă de pe timpul când își făcea studiile în Viena, a câștigat plăcere și prețioasă deosebită pentru studiul botanic și de atunci s'a ocupat mereu cu dînsul pe lângă toate multele sale ocupațiuni de altă natură.

A făcut o mulțime de excursiuni pe toate văile și munții din deosebitele părți ale Transilvaniei, dar' cu deosebire în ținutul din fostul district al Năsăudului, a cărui floră a studiat-o în întregul seu și până în cele mai mici detalii. A însoțit în excursiunile lor de explorare pe botanicii de renume, ca Ozece,

cardinalul Haynald, Janka și alții, atât din patrie cât și din străinătate. A stat și stă și astăzi în legătură de corespondență și schimb cu mai multe institute botanice și cu bărbați specialiști din întreagă Europa, ba și din America. A colectat un herbar de o valoare incontestabilă, a cărui partea cea mai însemnată este de prezent proprietate a Academiei de științe din București. Apoi a fost ales de membru de onoare și corespondent la mai multe institute și societăți științifice din patrie și străinătate.

Fructul ostenelelor sale de zeci de ani pe terenul botanic l'a depus în mai multe cărți și tractate de valoare, între cari mai însemnate sunt:

1. „*Flora phanerogamă* din fostul district al Năsăudului”, lucrare premiata de „Asociațiunea transilvană” cu 100 ₰ împărătești și editată la 1881.

2. „*Diagnosa plantelor vasculare*”, lucrare publicată în analele și sub aspicile Academiei-Române la 1892.

În seria studiilor sale botanice de o rară agerime și aprofundime a descoperit mai multe plante necunoscute până acuma, cari s'au determinat de bărbați specialiști și s'au numit după numele seu, făcându-se astfel nemuritor în știință. Atari plante sunt:

„*Diaba carinthiaca* var. *Porciusii*”, determinată în Viena la anul 1861 de botanicul Dionis Stur.

„*Festuca Porcii*”, determinată de Eduard Hackel în 1882, și Kassel în Berlin.

„*Hieracium Porcii*”, de C. von Naegeli și A. Peter; München 1895.

„*Thymus Porcii*”, de Dr. Borbás, Budapesta 1890.

serică și patrie, asupra unui bărbat, pe care puțin înainte de aceasta recunoștința Regelui l-a onorat cu diploma de *Doctor honoris causa*, pe care biserica terii l-a ales unanim de episcop, ear guvernul l-a chemat în casa magnaților! Nu trebuie oare să întrebăm aici, ce este mai mare: obrușcia unui organ, fie și așa de oficios, de a face front opiniei publice și guvernului, ori doar nemernicia, așa de rece și goală, cât ne înfiorăm de ea, nemernicie, care de mult nu mai știe nimic de stima față de ceea-ce altora le e sfânt și scump?

După acestea „S. D. Tageblatt” combate cu argumente întreg aparatul de sofistice jidovească.

Parlamentul maghiar, după programul stabilit și va relua activitatea „binefăcătoare”. La 3 Sept. se va redeschide camera deputaților și va începe pertractarea proiectului despre reforma *procedurii penale*. Casa magnaților va ține prima ședință probabil la 9 Septembrie și va începe îndată discuția asupra proiectului faimos despre *Judicatura Curiei*. La această discuție, se prevede deja, mari lupte. Opoziția va face totul, ca paragrafi, cari tind la stîrbirea libertății preoților, să fie șterși.

Primatele Vaszary despre congruă. Preoțimea catolică din diocesa Văluții a predat primatului din Strigon un memorandum în cauza congruei. În loc să răspundă în scris, primatul a chemat pe autorul Memorandumului Dr. Kazaly, să meargă în persoană însoțit de câțiva confrati, ca să le răspundă cu graiu viu. Deputațiunea aceasta a fost primită de primatul la 13 Aug. și se zice, că a dumerit pe preoți în toate privințele. Curios, că argumentele, cu cari Eminența Sa a dumerit pe preoți, nu se publică.

Reinoirea pactului economic.

III.

Cuota.

Afacerile comune celor două jumătăți ale monarhiei, sînt, precum este știut, următoarele: 1. politica din afară, ori reprezentarea monarhiei față cu și în țările străine, sau ministerul de externe; 2. armata ces. și reg., precum și marina, dependente de ministerul de război; 3. finanțele, ori ministerul de finanțe comun, întrucât cade în competența lui manipulare și administrarea fondurilor necesare celor două dîntău afaceri comune.

Acoperirea cheltuielilor întru îndestularea trebuințelor din fiecare an ale acestor afaceri comune se face numai în parte prin așa zisa *cuota*, adică acea sumă de bani, pe care o plătește fiecare jumătate a monarhiei de-a dreptul, în proporția cunoscută de 30% : 70%. Cea mai mare parte, cam ceva ca $\frac{1}{3}$, a cheltuielilor se acoperă din venitul net al vămilor, adică a taxelor vamale ce se percep la granițele austro-ungare pentru obiectele venite din alte țări și supuse vămii. Numai restul rămăs neacoperit de venitul acesta, se împarte, în fiecare

Atât meritele sale câștigate pe terenul vieții publice, cât și cele științifice au fost recunoscute și apreciate de locurile cele mai înalte, prin acordarea de deosebite distincțiuni.

Așa pe la anii 1870, Maiestatea Sa l-a acordat ordul coronei de fer. cl. III. cu titlul de cavalier, ear pe la anii 1880 Academia Română de știință, l-a distins alegându-l cu unanimitate între membrii sei ordinari, în calitate ia și de prezent parte activă, cu o rară conștiințioasă la toate lucrările ei științifice.

Astăzi inteligența și poporul român din fostul district al Năsăudului, se grupează în jurul acestui fiu distins al seu și în recunoștința meritelor sale neperitoare pentru acest ținut în special, precum și pentru românime, și știință în general, mândri de a-l avea, din incidentul aniversării al 80-lea an al nașterii sale, îi arangiază o modestă sărbătoare jubilară, aducînd prin aceasta un mic tribut de pietate, stimă și venerație către binemeritul bărbat, care cu o desinteresare și abnegațiune angerească și cu un devotament și zel fără păreche, a muncit o viață întreagă pentru binele obștesc, fără de a pretinde sau aștepta în schimb altă recunoștință și remunerațiune, decât conștiința datoriei împlinite și iubirea neamului seu.

Dorind din adîncul inimii, ca Părintele îndurătorilor să-l țină încă mulți ani fericiți și plini de mulțumire și îndestulare, spre binele și bucuria familiei și a neamului seu mult cercat.

Să trăiască Florian Porcius, mulți, mulți și fericiți ani.

G. D.

an, după suspomenita proporție, în sarcina Austriei și Ungariei.

La anul 1872 s'a operat în acest mod de a calcula sau împărți contribuirea la cheltuielile comune o mică schimbare; anume confiniul militar (*Militär-grenze*) a fost desființat, încorporat și politicește în Ungaria. În schimbul acestei treceri, Ungaria s'a obligat a plăti extra 2% la acoperirea cheltuielilor comune, însă nu sub numele de *cuotă*, ci ca un adaos special, poreclit *praecipuum*.

Pentru a învedera cu un exemplu faptic cum se procedează la această calculare, vom lua budgetul comun pentru 1897, prezentat și votat de ultimele delegațiuni.

Rebuințele sînt stabilite cu suma de	fl. 157,843.513
Venitul brut al vămilor este evaluat la suma de 53,023.130 fl., dela care abstrăgîndu-se cheltuielile regiei vămilor (1,850.000 fl.) și așa zisul pașal vamal pentru Bosnia (600.000 fl.) rămîne ca venit curat al vămilor	fl. 50,573.130
restul de acoperit	107,270.383
Dela această sumă se abstrage mai întău <i>praecipuum</i> de 2% în sarcina Ungariei cu	2,145.454
rămîne de acoperit prin cele două <i>cuote</i>	105,124.929
care împărțiți după poporația de 30% : 7% vin pentru Ungaria,	31.537.459
ear' pentru Austria.	73,587.450
	fl. 105,124.929

Austria, cerînd acum scăderea cotei sale și prin urmare ridicarea celei ungare, și motivează pretențiunea, prin graiul deputațiunii regnicolare a ei, pe lângă multe alte considerațiuni mai reale, și printr-o argumentare sau expunere teoretică, de principii, că adecă trebuie schimbată baza, substratul, care a slujit în 1867 pentru stabilirea proporțiunii de 30% : 70%. Pe ce basă, ori cale s'a ajuns în momentul nașterii dualismului la această proporțiune? Cari considerațiuni, ori resonamente au determinat atunci primele deputațiuni regnicolare a se opri la aceste hotare? De care stări factice s'au condus ele întru a afla drept, că Ungaria să plătească 30%, ear' Austria 70% pentru cheltuielile comune?

O vom spune în numărul viitor.

Dela Mehadica.

Urmașul lui Doda.

V.

De pe Valea Cerneli, 8 August n.

(Continuare.)

Propunerea dlui Blidari nu s'a primit dară, pentru-că era românească, eșită din simț românesc, în schimb însă s'a primit alta, a comitetului, ca o „Geografie” a comitetului Caraș-Severin, scrisă de un dascăl de lege recipiată, în limba ungurească, să se premieze cu 300 fl. din banii grănițierilor! Va se zică, comunitatea de avere din Caransebeș, are mențiunea a sprigini literatură și a promova cultura ungurească! Căci eată și alt cas. Un individ cu numele Bánffy János, înființează în Caransebeș o școală civilă de fete — firește maghiară — fără consimțământul guvernului, și comunitatea de avere din Caransebeș, abia aude despre acest nou focular de cultură maghiară, și hop iute cu un ajutor frumuseț, ca nu cumva să fie bănuită, că nu e destul de — patriotică! Dar' era să o facă boacăna de tot dl Curescu, cu profesura de limba latină la școalele civile din Caransebeș. L-se născuse grandioasă idee, — căci dl Curescu nu are decât numai idei mari, — că la școalele civile din Caransebeș, (altcum școale de stat) e absolut necesară predarea limbii latine. și ca să se poată împlini lucrul acesta, era aproape să facă propunerea guvernului, ca acesta să denumească un profesor de limba latină, pe care apoi îl va plăti comunitatea de avere din Caransebeș! Mare oste-neală a trebuit să-și deie protopopul M. Popovici din Orșova, ca să capaciteze pe dl Curescu, că aceasta n'ar fi alta decât, a-și tăia singuri creanga de sub picior. (Grănițierii adecă tot mai trag nădejde să capete gimnasiu românesc în Caransebeș!) Profesor de limba română însă, tot pentru acele școale, nu are curajul dl Curescu să-l ceară, ori voo, să-l plătească din banii grănițierilor.

Alte exemple de „firmitate de caracter”.

Când cu legile nouă eclesiastice, se știe, că întreaga lume românească era pe picioare. În congregația comitatului nostru (Caraș-Severin) unde partidul național e mai bine organizat și reprezentat, se pusese la cale, în-ace-narea unei lupte din cele mai frumoase naționale. S'a făcut apel la toți membrii partidului, să iie parte nesmintit laședință, și dela vlădică (Dr. Mihăli, pe atunci încă episcop în Lugoj) până la opincă, toți s'au și prezentat, afară de dl Curescu, deputat sinodal, congresual, și mai știu eu ce, care a preferit să fugă de acasă în ziua aceea, făcîndu-și singur o excursiune pe diurne, — decât să meargă la Lugoj să-și apere biserica la care — cum se laudă, — ține atât de mult! Nu s'a dus, ca să nu supere pe dl comite-suprem.

Era pe vremea morții lui Kossuth. Primarul Szivós din Caransebeș, arborase steagul negru pe edificiul comunal. Natural, că Românii s'au indignat pentru această bătaie de joc ce li-s'a adus, și cereau cu insistență delaturarea steagului.

Unii reprezentanți orășenești, mai de inimă, în frunte cu părintele protopop Ghidiu cer convocarea unei ședințe extraordinare, în care primarul să fie tras la răspundere pentru fapta aceasta, și să fie provocat a delatura steagul fără amînare. Convocarea se trimite și dlui Curescu să o subscrie. Și ce credeți, a subscrie-o? Așa! Nu numai că d-sa nu a subscrie-o, dar' a mai îndemnat și pe alții să nu o subscrie, și astfel a împedecat convocarea ședinței.

Dl Curescu și-a motivat purtarea cu aceea, că d-sa „nu va scoate castaniile din foc pe seama... cuiva, ci acesta, apere-se singur în contra kossuthismului”. Și se nu uităm, că dl Curescu e sublocotenent în pensiune, om dela care se cere: „firmitate de caracter”, vorba dlui Ionaș. (Va urma.)

Gimnasiile noastre.

Raport pe baza programelor din 1895/6.

II.

Gimnasiul din Blaj

A vorbi mai pe larg de importanța acestui institut, o ținem de superflu. Gimnasiul din Blaj, ca cel mai vechiu institut cultural, și-a avut și și are însemnătatea de necontestat și n'are trebuință de alte elogiuri. Miile de tineri, cari an de an se resfiră din sinul seu peste plaiurile locuite de Români, ducînd cu sine lumina științei și dragostea de neam, sînt dovezi destul de elocvente pentru acest vechiu focular.

Dar' să vedem cum ni-se prezintă acest institut în raportul anului școl. 1895/6.

Cuprinsul acestui raport se resumă la 3 capitole:

1. Din istoria literaturii romane (240—90 a. Ch.) de Ciriace B. Groze, prof. gimn.
2. Știri școlare referitoare la gimnasiu, de direct. gimn.
3. Știri școlare referitoare la preparandie, șcnala normală și școala de fete, de directorul acestor școale.

Noi vom la însă analiza sumară numai a lucrurilor ce privesc gimnasiul.

Raportul începe cu disertația domnului profesor C. B. Groze: „Din istoria literaturii romane”.

Disertația dlui Groze, pe cât e de lungă în cuprins, pe atât displace în forma, în care ni-se prezintă. Sîntem convinși, că foarte puțini vor ceti-o.

Mai de valoare din toată programa este capitolul al 2-lea, unde găsim înșirat tot aparatul personal și material, care susține nivelul acestui institut. Partea aceasta din programă stă din 7 puncte. Punctul I. ne arată statul personal, care stă din directorul gimnasiului, 18 profesori de studii ordinari, 5 de studii extraordinari și 2 cateheți străini. Punctul II., ne dă în resumat tabloul planului de învățămînt din singuraticile studii, prezentat de profesorii respectivi. Din acest plan apare, că în decursul anului școlar 1895/6, religiu-ne a avut la săptămîna în toate clasele 16 ore, l. română 26 ore, l. maghiară 27 ore, l. latină 41 ore, l. greacă 13 ore, l. germană 17 ore, istoria 17 ore, geografia 9 ore, istoria naturală 7 ore, fizica 8 ore, matematica 23 ore, geom. desennat. 8 ore, propedeutica 2 ore, caligrafia 2 ore, gimnastica 16 ore, cantul bisericesc 8 ore; în total 240 ore.

La p. III. profesorii concrezuți cu conducerea deosebitelor biblioteci și colecțiuni, cari stau în legătură cu gimnasiul și sînt create pentru a servi la înlesnirea instrucției școlarelor, fac o dare de seamă a tot ce s'a acuritat peste an.

Astfel sub 4) sînt enumerate cărțile, cari au intrat la biblioteca gimnasiului. O simplă înșirare, pe care noi nu o găsim de ajuns; dl bibliotecar ar face bine, dacă ne-ar

înfișa și cu date statistice actuale stare a bibliotecii.

Sub 4) vedem că biblioteca tinerimii este de 2315 opuri în 2656 volume.

Un număr destul de frumos de cărți și din cele înșirate, destul de bine alese pentru tinerime, C) ne arată achizițiile cabinetului de istoria naturală; D) museul de fizică și chemie precum și observatorul meteorologic.

După cât știm noi, gimnasiul din Blaj este singurul între cele românești, care are un atare observator, Conducătorul e dl E. Vici, care din raportul programei se vede a-l conduce cu multă stăruință; E) cabinetul de arheologie și istorie, deasemenea arată o sporire; asemenea putem zice de sala de gimnastică de sub F) și de grădina botanică de sub G).

Capitolul IV. intitulat: ajutoare, ne dă conspectul studenților stipendiști în anul 1895/6. Au avut stipendii 54 în suma de 3590 fl. 50 cr.

Cu ocaziunea clasificărilor dela încheierea anului școlastic, s'au împărțit ca premii cărți școlastice în preț de 341 fl. 55 cr.

Au fost împărțite și cu pâine („fîpăi”) 182 școlari.

Studenții miseri, bolnavi, se împărțesc de medicină gratuită din fondul anume creat, care numără astăzi: 3400 fl. 97 cr.

Factor ajutător în instrucție și mai ales în educația tinerimii acestui gimnasiu, este, „Seminarul tinerimii române gr.-cat.”; cunoscut sub numele de „Internatul Vancean de băieți”.

Este primul internat român plasat pe lângă gimnasiu.

Din raportul rectorului dl Dr. V. Hossu se vede, că seminarul se bucură de cel mai bun renume, avînd sub ocrotirea sa 128 băieți chiar de prin țări depărtate; cum e: România, Bucovina și Istria.

Conducerea acestui seminar este încredutată unui rector, la doi prefecți profesori, și doi subprefecți.

Superioritatea cantă, ca băieții să-și însușesc o creștere morală și să se deprindă și în alte lucruri folositoare ca: declamări în limbi străine, muzică, jocuri.

Urmează o tabelă, care arată progresul școlarilor după clasă. Aici constatăm cu o viață plăcere, că gimnasiul din Blaj este atât de cercetat, încât susținătorii au ridicat și clase divizionare (paralele) pentru I., II. și a III. Semn, că institutul merge înainte și se bucură de încrederea multor părinți.

Ca studii extraordinare și facultative sau propus: limba franceză în trei grupuri; cantul bisericesc, muzica vocală și instrumentală.

La examenul de maturitate, care s'a ținut din 18—20 Iunie, s'au prezentat 26 studenți. Dntre aceștia au trecut cu eminență: 4; cu bun: 6; maturi: 8; au fost respinși pentru trei luni: 3; ear' pe un an: 5.

Din datele statistice remarcăm următoarele:

Au fost înscriși la începutul anului: 525.

Au rămas cu sfîrșitul anului: 503.

După religiu-ne sînt: gr.-cat. 396, rom.-cat. 4, gr.-or. 97, ev.-refor. 1, israeliți 5.

După naționalitate: Români 493, Maghiari, comutați și Jidanii 8, Germani 1.

După locuința părinților: din Blaj 43, comitatul Albae-infer. 110, alte comitate ale Ungariei 345, România 3, Bucovina 1, Istria 1.

Starea sanitară: morburii ușoare 246, grele 35, au murit 2.

Purtarea morală: bună 408, legală 94, puțin legală 1, admoniat prin director 1, eliminați 2.

Progresul: eminenți 23, buni 84, suficienți 243, 1 nesuficienți 77, 2 nesuficienți 29, mai mulți nesuficienți 47; suma 503.

Punctul VII: poartă titlul: „Istoricul gimnasiului”.

După cuprins credem că trebuia să fie: „Cronica gimnasiului”, sau „notițe de peste an”.

Acți se face o foarte scurtă amintire, despre inaugurarea aripei nouă a gimnasiului. Ne așteptăm la mai mult; dar' credem a le găsi pe larg în istoricul gimnasiului, ce de mult s'a pus în prospect.

Raportul încheie cu anumite instrucții pentru părinți și băieți cu privire la anul școlar viitor.

Nu înțelegem, pentru-ce nu se face amintire despre „societatea de lectură a tinerimii”. Au doar' o atare societate nu există mai mult, sau ce e cauza?

Acestea sînt datele ce oferă programa gimnasiului din Blaj pentru anul școlar trecut. Cetitorii vor pute aprecia în de-ajuns serviciile mari ale acestei școale, precum și desvolțarea-i zilnică, în tot ce privește nivelul unei bune școale.

Ecce homo!

La acușele grave, ce l'i-s'au adus prin corespondența noastră, publicată în nrul 160 al „Tribunei”, părintele Dr. Vas. Lucaciu răspunde printr-o bombastică scrisoare, care a apărut în ultimul număr al *Revistei Orăștiei*.

Regre-tăm, că părintele Lucaciu nu ni-a trimis nouă scrisoarea din chestiune, căci ar fi putut să ajungă, cu 10 zile mai înainte, același efect. Scrisoarea-răspuns s'a trimis *Revistei*, cum ea însuși spune la 5 August, a primit-o însă numai în 8 August, Sâmbăta trecută, și astfel a trebuit se întârzie publicarea o întreagă săptămîna. Pagubă; dacă ni-ar fi trimis-o direct nouă, părintele Lucaciu și-ar fi putut cruța această mare pierdere.

Dar' eată răspunsul, și eată — omul! Il copiem fidel, cu aceleași sublinieri cum a apărut în oficina „Revistei”.

Șișești, 5 August n. 1896.

Onorată Redacțiune!

Atentatul josnic, săvîrșit în coloanele „Tribunei”, contra caracterului meu național, a provocat în poporul nostru și la toată inteligența din acest giur, cea mai profundă indignațiune.

Minciuna și perfidia conținute în acea corespondență, sînt atât de revoltătoare, încât e mai pe jos de demnitatea conștiinței mele, să și reflecte la ele.

Îmi aduc însă aminte de zisa lui Fene-lon, cătră calumniatorii sei: „De mă veți calumnia că am furat turnul bisericii mele catedrale, vă voi desmînti, nu cumva să rămîna ceva urmă de dubiu în vre-un suflet imbecil, după proverbul latin: calumniare audacter, semper aliquid haeret”.

Desmîntesc și eu și resping minciunile deitate în acea corespondență.

Cum poate un Român să admită, sau să-și presupună, că eu aș fi în stare a celebra, sau permite în parochia mea, în școala de sub direcțiunea mea, celebrarea așa numitului »milleniu» maghiar?

Eu, care am subscris protestul dat din comitetul congresului naționalităților; care pe timpul acela chiar când se inaugurasă serbările millenare, eram în Montpellier, și înaintea fraților nostri din toată ginta latină, între aplauzele lor, am demascat sensul politic al acelor fanfaronade; eu, care pe unde m'am întors în țeară și în străinătate, am fost și sînt cunoscut și salutat ca un luptător pentru libertatea și independența noastră națională: eu s' pot celebra în ceva formă, ori-care s' fie, așa numitul »milleniu» maghiar? Eu s' pot primi, cere sau aștepta ajutor de stat cu desconsiderarea, sau chiar cu jertfirea intereselor naționale și religioase ale școalei noastre române?

Ce idei aveți, dl-or dela *Tribuna*, despre caracterul politic, moral și social al unui bărbat trecut prin atâtea focuri ale luptei naționale, și care și azi e gata a-și jertfi și viața pentru cauza națională?

Acum se vede de ce-i bună acea corespondență.

E bună să deschidă ochii Românilor, cari au fost în nedumerire asupra naturii »crizei» dela *Tribuna*.

Oamenii necinstiți numai cu arme necinstite se pot susține: de mult am spus eu, și acum e clar înaintea națiunii întregi; că *minciuna, calumniia, perfidia, seducerea păcătoasă a opiniei publice române, sînt armele Tribunalului dela provocarea »crizei» și până în zilele noastre.*

Argumentul e pe față și nerăsturnat, din atentatul săvîrșit în contra caracterului meu național.

»Ex uno disce omnes».

Tot așa de bine informați, tot așa de cinstiți sînt și în alte aprecieri.

Sturdza, Urechia, Periețean-Buzău, Sihleanu, Bian, Brote, Albini, Slavici, Rosetti, și voi toți ceialți căți ați înălțat cauza națională la glorie ne mai pomenită înaintea lumii întregi: vedeți cine și cum ne insultă!

Așa numai canalia lucrează când ajunge la desperațiune!

Și desperați sînt Jidanii, simbriași și ibovnicii dela „Tribuna”, care numai e a comitetului național, nici a partidului nostru național.

Oamenii necinstiți s'au furișat în sanc-tuarul național, ca să-l distrugă.

Grăbiți-vă; puțină vreme mai aveți.

Gata e bicul care vă va scoate și vă va alunga la locul ce vi-se cuvine!

Dr. V. Lucaciu,
secretar general al comitetului
partidului național.

În fața acestei isbucniri noi rămă-nem răci. Bombasticismul, în care părin-tele Lucaciu e așa de meșter, nu ne impune. În loc de fapte, de explicări, de detalii convingătoare, ni-se spun injurii, înjurături ordinare și calomnii, și toate acestea într-un val vîrtej de furie și mînie.

Prăvălia asociațiunii de consum

(Strada principală). În Faget. (Casele proprii).

Capital social 25.000 fl.

Se atrage deosebită luare aminte a onoratului public românesc, asupra prăvăliei noastre, bogat provăzută cu tot felul de mărfuri și anume:

Băcănie.

Făină dela cele mai renumite mori din Bănat de toți numerii; zahăr, I. Rafin, cafea orz, urez, candituri, petrol american, ape minerale, și tot felul de articole trebuincioși pentru hrană. Prețuri ieftine, marfă totdeauna proaspătă și serviciu strict solid.

FERĂRIE.

Asortat cu tot felul de recușite economice trebuincioase pentru casă și câmp, fere de plug, sape, fireze, lanțuri, vase pentru fert, cuie de drot și de fer, coasă cu garanție de oțel, penți și drugi de fer, lampe și tot felul de lumini de stearin și de ciară și sâu, trebuincioase pentru casă și biserici etc.

Manufactură.

Tot felul de pânzuri (de Siegl), zephiruri abe și colorate, bumbaceluri, damast pentru brodat, mătăsuri surah, mervilj și chiné, stofe pentru toalete și bluse, satan france, cretoane voile, stofe pentru economi și econoame. Delenuri pentru toalete și blouse (Pour Delen), perdele, tapeturi. Stafiruri pentru mirese, poploane de vară și cu vatta de Rouge, creton ca-hemir și saten. Bumbac pentru țesut, urzit, stricant și brodat. Ață de cusut și croșetat.

Confecțiune.

Vestimente (haine) bărbătești gata și pentru copii, păpuși bărbătești, femeiești și de copii. Palării de domni, dame și copii. Toilete de dame se primesc a le efectua gata, de stofă delen și saten.

GALANTERII.

Portmone, tabace și visitie, parfém, poudou brillant de fabricat francez. Ace de pâr (Schiltkrot), oglinzi etc.

LIBRĂRIE.

Tot felul de hârtie recușite de scris, cerneală, caiete de scris, tablă și cărți pentru școală etc.

Celarul (Podrum).

Vinurile cele mai bune din Ardeal, vechi și nou, albe și roșii, rachiu de prune și drojii, bere de Steibuch albă și neagră, diferite liqueruri, cognac etc.

Măcelărie.

În toată ziua carne proaspătă de vită, porc, vițel, miel și berbec, untură, unsoare, slănină groasă și subțire, cârnărie și șoancă afumată etc.

Vânzarea se face în mic și mare.

Negutătorilor li se dau mărfurile trebuincioase cu condițiuni foarte ușoare și prețuri de tot moderate.

Direcțiunea.

[1832] 9-28

Vedua controlorului de vamă K. Möckesch, (Sibiu, strada Poplăcii nr. 29), primește

2-3 copii,

(studenți), cu toată întreținerea, care este cât se poate de îngrijită, la dorință, dă odae separată, eventual și pian. Informațiuni mai detaliate și în scris.

[1829] 1-2

Doi băieți

să primesc ca învățăceli

în frânzăriia lui

Petru Moga

Sibiu, strada Cărnădiei nr. 44.

[1952] 2-3

BORSEC,

în comitatul Ciuc, (Transilvania).

Scaldă de primul rang,

la înălțime de 900 de metri (2750 urme) în regiunea unui ne-străbătut brădet secular, liber de organisme inferioare.

Factorii vindecători: climă de munte; aer avut în ozon; fântâni cu apă de beut, de compozițiuni chimice de fer și alte elemente vindecătoare; scaldă de apă rece cu conținut de acid carbonic; scaldă de mocirlă cu conținut de fer; scaldă cu apă caldă cu conținut de acid carbonic; scaldă cu frunză de brad; salon de cură de apă rece bine organizat; massage și cură cu electricitate.

Scaldă Borsec este recomandată din partea autorităților în medicină, atât din patrie cât și din străinătate pentru următoarele moruri: lipsa de sânge, morb de stomac și de intestine, turburări în mistuire, tuse uscată la cei cu aplicare spre tuberculozitate, scupare de sânge, catar de plămâni și de gât, morb de nervi, moruri femeiești, prea mare îngrășare, scrufulă, reumă și drept mijloace de întărire

Borsec este un loc excelent de distracție.

Nici o scaldă nu se poate mândri cu atâtea locuri de excursiune ca și Borsecul.

Începutul sezonului este 15 Iunie și finea la 15 Septemvrie.

Călătoria la Borsec se efectuează prin „întreprinderea de caleasă”, a cărei comodități sunt neprețuite și după contractul încheiat mai în urmă, circulează între Borsec și Reghinul-săseș și viceversa între Reghinul-săseș și Borsec cu cai schimbați în decurs de o zi. Căleșele întreprinderii dela 1 Iunie până la 31 August (pe timpul sezonului principal) circulează pe fiecare zi chiar și dacă nu sunt musafiri. Dela 15-30 Iunie și dela 1-15 Septemvrie de asemenea circulează căleșele întreprinderii.

Căleșele (întregă sau câte un loc numai) se pot comanda înainte.

Adresa: Miklós Görög, Szász-Régen.

Prețurile de transport sunt tarificate.

Apă de Borsec pentru vin e pus în circulație în sticle umplute și închise prin mașini acomedate spre acest scop, și așa apa este conservată așa cum e în isvor, fără să se pierdă din putere.

Comandele se fac pe adresa lui Lázár & Verzár în Brașov, ca singurii vânzători. Îndreptățiți, care efectuează grabnic și ieftin comande pentru alți vânzători.

Comandă mai mici pentru singuratici efectuează și direcțiunea scaldelor. La toate recerările răspunde grabnic și cu plăcere și sevrșește cu deslușiri și prospecte de ori ce gen direcțiunea precum și dl Dr. Szilvássy János, medicul scaldelor.

Stațiune postală și telegrafică în loc.

Borsec, luna Maiu 1896.

Direcțiunea scaldelor și a întreprinderii.

[1554] 11-11

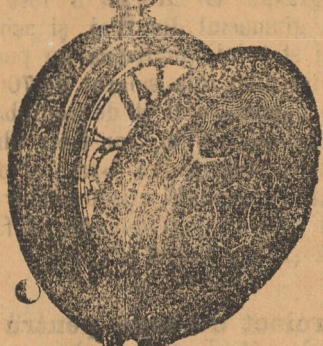
Oaspeților dela expoziția „millenară le recomandăm pentru privire, frumoasa expoziție a Borsecului, încadrată în rame de nuc, ce se află expusă în pavilionul băilor.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnandt.

„Reforma”,

orologu de buzunar, remontoir, din goldin, întrece toate cele de până acum.

1.6 1.6

[1956] 1-6

Mechanisme de precisiune foarte fine. Garanție în scris pe 3 ani pentru mersul exact. Construcția cea mai nouă. Reparaturile sunt cu totul exchise. Culoare cu 3 mantale luxos ciselate din veritabil goldin. Rămâne și după 20 ani ca aurul veritabil. Prețul numai fl. 6. inclusiv ciselat și etui de piele. Lanțuri de clas, acomedate din goldin veritabil, faconul cel mai nou, liferează pe lângă rambursă depoul central

Alfred Fischer,
Viena, I, Adlergasse 12.

În Internatul de băieți „Nestor Georgescu, Craiova” este loc pentru doi tineri:

[1909] 3-3

Un repetitor,

absolvent al unui gimnasiu, și

un supraveghetor,

cu câteva clase secundare. Se cere actul de absolvire și un certificat de bună conduită din partea autorității comunale unde a locuit cei din urmă 3 ani.

A se adresa la:

Direcțiunea Internatului.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alea în acidă bicarbonată

Isvorul „Matilda” de Bodok

care după experiențele făcute s-au dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută mai ales: la **conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoare** etc.

[1739] 23-100

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretențiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

Deposit în Sibiu, Sighișoara și Alba-Iulia:

la domnul I. B. Misselbacher sen., Cluj: Segesváry és társai, Déva: Balog Gyula, Orăștie: Németh János; în Brașov deposit propriu strada Caldărarilor nr. 68, și se poate comanda și de-adreptul dela administrațiunea subsemnată.

Cu toată stima

Administrațiunea isvorului „MATILDA”:

Josef György.

(comit. Hâromszék). Bodok. (Transilvania).

„VICTORIA”,

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII.

Sediul: ARAD, casa proprie, calea Arhiducele Iosif nr. 2.

Întemeiată la 1887.

Capital de acții fl. 300.000. Fond de rezervă fl. 90.000.

Depuneri fl. 900.000. Circulația anuală fl. 10.000.000.

Primește depuneri spre fructificare, după care solveste 5% interese fără privire la termenul de abdicere.

Dare de venit după interese încă o solveste institutul separat.

După starea casei, depuneri până la fl. 1000 se restituiesc îndată la pesentarea libelului fără abdicere.

Depuneri se pot face și prin postă și se efectuează momentan după sosirea comandai.

[396] 18-50

Direcțiunea institutului.

Societate de asigurare din Nederlanda

Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lyfrente in Amsterdam.

Representanța generală pentru Ungaria:

Budapesta, Kerepesi-út Nr. 1. (Palatul teatrului național).

Director: **Ludovic de Tolnay,**

consilier ministerial și deputat dietal.

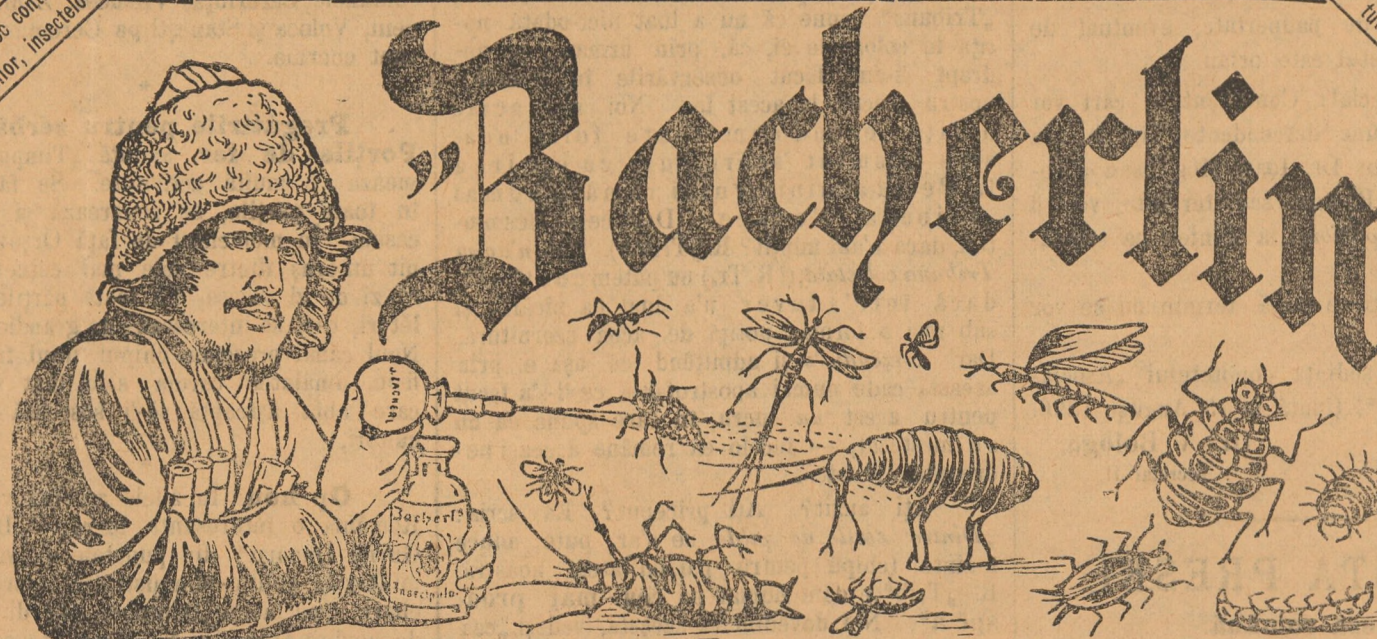
[817] 6-12 Secretar general: **Emeric Stignitz.**

Cu sfârșitul anului 1894 s-au făcut asigurări în preț de 94 milioane coroane.

Referențe: Banca maghiară generală de credit.

Extras din tarife

Capitalul solvibil după trecerea din viață							Capitalul solvibil imediat după 20 ani dela asigurare sau imediat după o moarte și mai timpurie						
Premiu după o 100 coroane													
cr.													
25	1.80	34	2.30	43	3.16	52	4.66	25	4.11	34	4.22	43	4.56
26	1.84	35	2.38	44	3.30	53	4.88	26	4.12	35	4.24	44	4.61
27	1.88	36	2.46	45	3.44	54	5.12	27	4.13	36	4.27	45	4.67
28	1.93	37	2.54	46	3.59	55	5.37	28	4.14	37	4.30	46	4.73
29	1.98	38	2.63	47	3.73	56	5.64	29	4.15	38	4.33	47	4.84
30	2.03	39	2.72	48	3.91	57	5.93	30	4.16	39	4.36	48	4.93
31	2.09	40	2.82	49	4.08	58	6.24	31	4.17	40	4.39	49	5.02
32	2.16	41	2.94	50	4.26	59	6.57	32	4.18	41	4.45	50	5.10
33	2.23	42	3.04	51	4.45	60	6.97	33	4.20	42	4.50		

Efect miraculos! Omoară — ca nici un alt

mijloc — ori-ce insect, pentru-ce și este ca unic lăudat și căutat în lumea întreagă. Semnele lui sânt: 1. flaconul sigilat, 2. numele „ZACHERL”.

[1090] 9-10

Albert Kisch.
Julius Ballmann.
Johann Billes.
Wilhelm Frank.
Ludwig Fuchs.
R. Gardik.

G. W. Grohmann.
Gustav Gürtler.
Ludwig Gürtler.
Friedrich Homm.
Franz Jahn Schöne.

Se poate procura în Sibiu la domni:
Daniel Kessler.
Ludwig Kurowski.
J. B. Misselbacher sen.
J. C. Molnar, apot.
F. A. Reissenberger.

Rudolf Schön.
Rudolf Schuster.
Josef Schwarz.
Carl Sebes.
Georg Serfösz.

A. Reisch.
K. Tartler.
Franz J. Wagner.
Josef Wagner.
Wilhelm Wazek.
Josef Zimmermann.

În Mediaș la: Carl Brockner, Joh. Buresch jun., F. J. Guggenberger, Martin Schemmel.

Depozite se află în toate localitățile din Transilvania acolo unde se află afșate placate despre Zacherlin.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.